

ใต้เกษตร

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 สงขลา
กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ฉบับที่ 4 ประจำเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2563

โอกาสส่งออกผลไม้ใต้ไปจีน

วารสารฉบับออนไลน์

เกี่ยวกับผลงานวิจัยด้านการผลิตพืชและการให้บริการวิชาการเกษตร

ของหน่วยงาน สวพ.8และหน่วยงานในเครือข่าย กรมวิชาการเกษตร

ได้เกษตร

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 สงขลา
กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ฉบับที่ 4 ประจำเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2563

สารบัญ

บทบรรณาธิการ	1
แถลงกันก่อน กับ ผอ.สวพ.8	2
ข่าวได้เกษตร	3
โอกาสการส่งผลไม้ชายแดนใต้ไปจีน	5
การนำวัสดุเศษเหลือจากการผลิตแป้งสาकुมาใช้เป็นวัสดุ เพาะเห็ดแครง	11
การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี GAP	14
เตือนภัยเกษตร	17
แนะนำหน่วยงาน : กลุ่มวิชาการ สวพ.8	19

วารสารฉบับออนไลน์

เกี่ยวกับผลงานวิจัยด้านการผลิตพืชและการให้บริการวิชาการเกษตร
ของหน่วยงาน สวพ.8 และหน่วยงานในเครือข่าย กรมวิชาการเกษตร

บทบรรณาธิการ

สวัสดีครับ **ใต้เกษตรฉบับที่ 4** รับหน้าฝนในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง โดยปกติช่วงเดือน 12 เดือนอ้าย เดือนยี่ เกษตรกรจะเฝ้าระวังภาวะฝนตกหนักน้ำท่วม ซึ่งเกิดได้เป็นประจำเนื่องจากภาคใต้มีทะเลทั้งฝั่งตะวันตกและฝั่งตะวันออก สำหรับ **การจัดการพืชเพื่อรับมือกับน้ำท่วม** ใต้เกษตรได้นำเสนอไว้แล้วในฉบับที่ผ่านมา การรับมือกับน้ำท่วมจำเป็นจะต้องเตรียมการล่วงหน้า ซึ่งจะช่วยลดความเสียหายได้ระดับหนึ่ง เนื่องจาก ช่วงน้ำกำลังท่วม เราแทบทำอะไรไม่ได้เลย ต้องรอให้น้ำลดจึงจะเข้าไปจัดการพืชได้ ผลกระทบอีกอย่างหนึ่งสำหรับพื้นที่ลุ่มคือการ สารองเสียบียงอาหารสัตว์ ถ้าเกษตรกรเตรียมการไว้ล่วงหน้า จะหาซื้อฟางได้ในราคาไม่เกิน 40 บาท แต่ในช่วงน้ำท่วมราคาฟางอัดก้อนจะสูงถึง 80 บาท สิ่งที่น่าทำคือการทำ **ธนาคารฟางของชุมชน** จะช่วยลดการพึ่งพาภายนอกได้

ช่วงนี้ราคาผลผลิตปาล์มน้ำมัน ยางพาราที่ขึ้นสูงเป็นประวัติการณ์ ถึงแม้ว่าอาจจะเป็นช่วงสั้นๆ ก็ถือว่าเกษตรกรได้มีรายได้เพิ่มขึ้น แต่ก็มีจำนวนไม่มากเท่าที่ควร เนื่องจากเป็นช่วงที่ยางพารา และปาล์มน้ำมันเก็บเกี่ยวผลผลิตได้น้อย

ใต้เกษตรฉบับที่ 4 มีประเด็น สดใหม่ ที่นำมาเล่า สู้กันฟัง จากกรณีที่คุณะผู้ส่งออกผลไม้ไปประเทศจีน ได้มาเยี่ยมชมการผลิตผลไม้ในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ ติดตามอ่านได้ในฉบับนี้

ข้อคิดอย่างหนึ่งที่พูดกันมานานและยังต้องพูดกันต่อไปคือ เรื่องสินค้าดีมีคุณภาพ และมีมาตรฐานรับรอง ไม่ว่าจะตลาดผู้ส่งออกที่ทำตลาดขนาดใหญ่ หรือทำตลาดออนไลน์แบบสั่งซื้อล่วงหน้า มีพันธะสัญญาให้ผู้ซื้อได้เป็นเจ้าของผลผลิตตั้งแต่เริ่มปลูกจนกระทั่งเก็บเกี่ยว หรือร่วมการสร้างสวนออนไลน์ได้ด้วยตนเองด้วย นับว่าเป็นโอกาสที่ดีแก่เกษตรกรที่มีช่องทางการตลาดที่มากขึ้น

สำหรับในส่วนของกรวิจัยและพัฒนา ในปีงบประมาณ 2564 นี้ ทางกรมวิชาการเกษตร กำลังจัดเตรียมโครงการ **“1 อำเภอ 1 หมู่บ้านเกษตรอินทรีย์”** และมีโครงการร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตรในการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ คือเอาชุมชนเป็นตัวตั้ง คาดว่าจะส่งผลดีต่อการเกษตรในพื้นที่ภาคใต้ต่อไป

ธัชชาวินท์ สรรุโณ
ผู้เชี่ยวชาญ สวพ.8

แหล่งกักกอบ

การรับรองเกษตรอินทรีย์ (Organic Thailand) ตามมาตรฐาน มกช. 9000 เล่ม 1-2552

มีคำจัดความที่เข้าใจได้ง่าย กล่าวไว้ว่า “มาตรฐานเกษตรอินทรีย์คือข้อกำหนดขั้นต่ำที่เกษตรกรผู้ผลิตต้องปฏิบัติตามและหน่วยงานรับรองจะใช้เป็นเกณฑ์ในการตรวจประเมินการผลิตและตัดสินใจในการรับรองฟาร์มที่ได้ปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานนั้นๆ” ซึ่งเกณฑ์มาตรฐานจะต้องเป็นที่ยอมรับกันทั้งฝ่ายผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้บริโภค และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม มาตรฐานเกษตรอินทรีย์จึงมีหลากหลายมาตรฐาน ทั้งที่เป็นที่ยอมรับกันในระดับสากลระหว่างประเทศ หรือยอมรับได้เฉพาะในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น นั้นแสดงให้เห็นถึงข้อกำหนดหรือความเข้มข้นของกฎเกณฑ์ที่จะต้องปฏิบัติตามมีความแตกต่างกัน การผ่านตามเกณฑ์ของกลุ่มหรือมาตรฐานนี้แล้ว แต่ไม่ผ่านตามเกณฑ์ของอีกมาตรฐานหนึ่งจึงเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นโดยทั่วไป ในส่วน **มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของประเทศไทย (Organic Thailand)** ที่กำหนดโดยสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) ที่เป็นมาตรฐานหลักของประเทศไทยจึงอาจมีข้อกำหนดที่เข้มข้นมากกว่าบางมาตรฐานที่ปฏิบัติกันได้ง่ายกว่า

ดังนั้นในการที่เกษตรกรจะขอการรับรองเกษตรอินทรีย์ตามมาตรฐานไหน เพื่อให้เกิดการยอมรับในวงกว้างของผู้บริโภคระดับไหน จึงต้องศึกษาข้อกำหนดของแต่ละมาตรฐานและความสามารถในการที่ตนเองจะพึงปฏิบัติตามได้เป็นสำคัญ จะได้ตัดข้อกังขาที่ว่า ทำไมจึงไม่สามารถได้การรับรองตามมาตรฐาน Organic Thailand ที่เกษตรกรยื่นขอการตรวจรับรองกับหน่วยงานของกรมวิชาการเกษตร ทั้งนี้ทางราชการมีนโยบายสนับสนุนให้เกษตรกรที่สนใจจะทำการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ให้มีเพิ่มมากขึ้นอยู่แล้ว เกษตรกรจึงอาจเริ่มจากการผลิตตามมาตรฐานที่สะดวกต่อการปฏิบัติตามก่อน แล้วค่อยพัฒนาสู่การผลิตตามมาตรฐานที่มีข้อกำหนดเข้มข้นมากขึ้น ทำได้ถึงมาตรฐานไหนก็ยื่นขอรับรองตามมาตรฐานใหม่เพิ่มเติมได้ ซึ่งจะทำให้ผลผลิตมีช่องทางออกสู่กลุ่มผู้บริโภคได้กว้างขวางขึ้น หากพัฒนาได้ถึงมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับทั่วโลก ก็สามารถส่งผลผลิตเกษตรอินทรีย์ไปตลาดทั่วโลกได้ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในสังกัดกรมวิชาการเกษตรพร้อมที่จะให้คำแนะนำและเป็นพี่เลี้ยงในการดำเนินการให้กับพี่น้องเกษตรกรอย่างเต็มที่ครับ

จิระ สุวรรณประเสริฐ

ผอ. สวพ.8

ข่าวใต้เกษตร

ศัพ.ตรัง

วันที่ 17 พฤศจิกายน 2563 ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรตรัง เข้าร่วมงานกับเครือข่ายเกษตรอินทรีย์วิถีคนตรัง PGS และวิสาหกิจชุมชนบ้านควนสุขภาวะ ในโครงการสร้างการรับรู้ความปลอดภัยและอาชีวอนามัยแรงงานนอกระบบภาค ณ ศูนย์การเรียนรู้เกษตรอินทรีย์วิถีคนตรัง GPS วิสาหกิจชุมชนบ้านควนสุขภาวะ ตำบลบ้านควน อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

ศัพ.สตูล

วันที่ 17 พฤศจิกายน 2563 ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล ร่วมกับการยางแห่งประเทศไทยจังหวัดสตูล และสำนักงานเกษตรจังหวัดสตูล ได้ออกสำรวจการระบาดของโรคใบร่วงยางพารา ในพื้นที่อำเภอละงู อำเภอท่าแพ และอำเภอควน ได้ให้คำแนะนำแนวทางการป้องกันและกำจัดโรครวมทั้งการเก็บใบที่ร่วงในแปลงมาทำลายให้ถูกต้อง ให้กับเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่

ศัพ.นราธิวาส

วันที่ 16 พฤศจิกายน 2563 ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส ร่วมกับ จนท.สนง.เกษตรอำเภอตากใบ เก็บตัวอย่างน้ำในพื้นที่บ้านโคกอิฐ-โคกโน ตำบลพร่อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส นำไปส่งวิเคราะห์ฯ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ เพื่อนำผลวิเคราะห์ที่ได้ ไปใช้เป็นข้อมูลในการแก้ปัญหา "น้ำดำ" ไหลเข้าพื้นที่ทำการเกษตร ซึ่งทำให้ผลผลิตของเกษตรกรได้รับความเสียหาย

ศัพ.ยะลา

วันที่ 4 พฤศจิกายน 2563 ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา พร้อมคณะทำงาน ลงพื้นที่โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงฟาร์มตัวอย่างฯ เบตง และโครงการฟาร์มตัวอย่าง อำเภอธารโต

ศัพ.ปัตตานี

วันที่ 24 พฤศจิกายน 2536 ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี ลงพื้นที่สำรวจโรคใบร่วงชนิดใหม่ยางพาราร่วมกับหน่วยงานเกษตร อำเภอแม่ลาน กยท.สาขาโคกโพธิ์ ในพื้นที่ หมู่ที่4 อำเภอแม่ลาน จังหวัดปัตตานี

ข่าวใต้เกษตร

ศัพ.สงขลา

วันที่ 24-25 พฤศจิกายน 2563 ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา ร่วมกับเทศบาลเมืองควนลัง สงข.พาณิชย์จังหวัดสงขลา สนง.เกษตรจังหวัดสงขลา สนง.เกษตรอำเภอหาดใหญ่ และสวพ.8 ลงพื้นที่ตรวจแปลงเกษตรกรผู้ปลูกส้มโอหอมควนลัง ตำบลควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อขอรับตราสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ GI ซึ่งส้มโอหอมควนลังเป็นผลไม้หนึ่งเดียวของจังหวัดสงขลาที่ได้รับ GI รสชาติหวานอมเปรี้ยว กลิ่นเนื้อผลหอม เมล็ดสีถึงไม่มีเมล็ด โดยเจ้าหน้าที่ได้ตรวจประเมินในเรื่องการจัดการสวน และตรวจคุณภาพของผลผลิต โดยการวัดความหวานของส้มโอหอมควนลัง ซึ่งเกษตรกรที่ผ่านการตรวจก็จะได้รับตราสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ GI ทำให้ยกระดับสินค้าให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น และจะทำให้สินค้ามีชื่อเสียง ได้รับความนิยมนำมาสร้างแบรนด์ให้เกษตรกร กระจ่ายรายได้สู่ชุมชน ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ทาง ศวพ.สงขลาที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และเพิ่มช่องทางการตลาด เพื่อให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเอง และสร้างอาชีพที่ยั่งยืน

วันที่ 18 พฤศจิกายน 2563 ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา จัดคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ณ วัดอ่างทอง หมู่ที่ 1 ตำบลทุ่งหวัง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา รวมถึงการให้ความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับการจัดการโรคและแมลง การใช้แผนผังเป็นปุ๋ยพืชสดในนาข้าว และการปลูกผัก ศวพ.สงขลา มีบริการแจกแผนผังเพื่อให้เกษตรกรที่สนใจนำไปเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์ เพื่อใช้ในการทำการเกษตร สามารถช่วยลดต้นทุนในการซื้อปุ๋ย และเป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรทำเกษตรแบบอินทรีย์อย่างเป็นระบบและยั่งยืนอีกด้วย

โอกาสการส่งออกผลไม้ชายแดนใต้ไปจีน

นับว่าเป็นโอกาสที่ดีที่ สวพ.8 ได้มีโอกาสต้อนรับทีมผู้ส่งออกผลไม้ไทยไปจีน ประกอบด้วย คุณอรทัย เอื้อตระกูล คอลัมนิสต์ (คอลัมน์ การค้าไทย-จีน) วารสารเคหการเกษตร อดีตผู้เชี่ยวชาญด้านนำเข้าและส่งออกสินค้าพืชและปัจจัยการผลิต กรมวิชาการเกษตร, คุณภานุศักดิ์ สายพานิช นายกสมาคมทุเรียนไทย, กรรมการผู้จัดการบริษัทเอ็กซ์โซทีค จำกัด, กรรมการผู้จัดการบริษัทแม็กซ์กรีนไบโอเทคโนโลยี จำกัด, กรรมการหอการค้าจีนทุเรียน, คุณจินดาภา เทวกุล ณอยุธยา กรรมการผู้จัดการบริษัท Mr. Fruity Co. Th, ดร.วรชาติ ดุลยเสถียร เลขาธิการ สมาคมส่งเสริมธุรกิจเกษตรระหว่างประเทศ ผู้เชี่ยวชาญห่วงโซ่คุณค่าสินค้าเกษตร CLMV Ms.Jiaoling Pan (คุณเจียวหลิง พาน) บริษัทรอยัล ฟาร์ม กรุป จำกัด และ ZheJiang Unice Agriculture & technology Co.,Ltd. ตำแหน่ง กรรมการผู้จัดการสมาคมผู้ส่งออกทุเรียนมั่งคุด ตำแหน่ง กรรมการสมาคมการค้าผลไม้ยุคใหม่ ตำแหน่ง รองนายก (ฝ่ายต่างประเทศ) และ ศ.ดร.สมยศ ท่งหว่า โดยมี ดร.จิระ สุวรรณประเสริฐ ผอ.สวพ.8 และคุณธัชธาวินท์ สรรุโณ ผู้เชี่ยวชาญ สวพ.8 นำคณะต้อนรับ

การเดินทางมาศึกษาตลาดผลไม้ชายแดนใต้ของคณะผู้ส่งออกครั้งนี้ได้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนกับคณะผู้บริหาร และนักวิจัย สวพ.8 ผู้ประกอบการส่งออกทุเรียนเบตง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เกษตรกรผู้นำในจังหวัดสงขลา สตูล และ ยะลา นับว่าเกิดประโยชน์แก่การผลิตและการค้าผลไม้ชายแดนใต้มากทีเดียว

ได้เกษตรกรจึงขอนำบางประเด็นมาเล่าสู่กันฟังเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาต่อไป

โอกาส การส่งออก จำปาดะ สตูล สู่ ประเทศจีน

บุญพา ชูพอม

จำปาดะสตูลมีพื้นที่ให้ผลผลิตที่มีเอกสารสิทธิ์ 1,372ไร่ (สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูล, 2563) จำปาดะสตูลได้รับการขึ้นทะเบียนและประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญาเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม เรื่องการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์(GI) จำปาดะสตูล ลักษณะพันธุ์ที่ขอขึ้นทะเบียนมีทั้งหมด 7 พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ขวัญสตูล พันธุ์สตูลสีทอง พันธุ์น้ำดอกไม้ พันธุ์ทองเกษตร พันธุ์ดอกโดน พันธุ์วังทอง และพันธุ์พื้นเมือง

วันที่ 10 พฤศจิกายน 2563 คณะ ได้พบปะหารือกับ เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอควนโดน จังหวัดสตูล และเจ้าหน้าที่ของศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล ได้ร่วมปรึกษาหารือแนวทางการส่งออกจำปาดะสู่ประเทศจีน ผู้ส่งออกได้ให้ความเห็นว่า ตอนนี้จีนอนุญาตให้นำเข้าขนุนไทย ซึ่งจำปาดะก็เป็นไม้ผลที่มีสายพันธุ์คล้ายขนุน ประเทศไทยจึงน่าจะมีการส่งออกจำปาดะสู่ประเทศจีนได้ แต่ต้องมาดูว่าพันธุ์ไหนที่มีศักยภาพในการส่งออก อายุผลที่เหมาะสมกับระยะเวลาของการส่งออกที่จะมีผลต่อคุณภาพของผลผลิต ปริมาณผลผลิต และที่สำคัญ คือ ผลผลิตต้องได้การรับรองคุณภาพ GAP และมีรสชาติดี และจำปาดะสตูลมีคู่แข่งที่สำคัญคือประเทศเวียดนาม

ด้านเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอควนโดน จังหวัดสตูล กรมส่งเสริมการเกษตร ได้ให้ข้อมูลพื้นที่ปลูกพบว่า พื้นที่ปลูกจำปาดะส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอควนโดนประมาณ 50 ไร่/เฮกตาร์ และเกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับการขึ้นทะเบียน GAP และประธานแปลงใหญ่ร่วมให้ข้อมูลในการรวบรวมจำปาดะเพื่อส่งจำหน่าย โดยมีการคัดเฉพาะจำปาดะที่มีคุณภาพและมีลักษณะตรงตามพันธุ์

ในอดีตจังหวัดสตูลมีคำขวัญประจำจังหวัดว่า “ตะรุเตา ไก่ดำ จำปาตะ คนใจพระงามเลิศเชิดสตูล” โดยสมัยนั้นมีการรณรงค์ส่งเสริมการปลูกจำปาตะ มีการจัดให้มีการประกวดจำปาตะ และได้มีการจัดงาน “วันจำปาตะและของดีเมืองสตูล” ขึ้นเป็นครั้งแรกที่ อำเภอเมืองสตูล และในปี 2537 ได้เปลี่ยนสถานที่จัดงานเป็นอำเภอควนโดน จังหวัดสตูล จัดเป็นงานประจำจังหวัดมาจนถึงปัจจุบัน

เจ้าหน้าที่ของศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร สตูล สวพ. 8 กรมวิชาการเกษตร ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมว่า ได้จัดทำแปลงรวบรวมพันธุ์ไว้ในศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล ทำแปลงต้นแบบทดสอบปุ๋ยในพื้นที่ศูนย์วิจัยฯ และพื้นที่แปลงเกษตรกร มีงานวิจัยเกี่ยวกับวัสดุห่อผลเพื่อป้องกันแมลงวันผลไม้ และแผนรองรับเกี่ยวกับจำปาตะในการแปรรูปเป็นไซรัป การอบแห้ง การเพิ่มมูลค่าจากเมล็ดจำปาตะ และการนำเปลือกจำปาตะเพื่อเป็นอาหารสัตว์

จากการลงพื้นที่เพื่อเยี่ยมแปลงปลูกจำปาตะของเกษตรกรที่ได้รับรางวัล GAP ดีเด่นระดับประเทศของกรมวิชาการเกษตรในปี 2562 เพื่อหาแนวทางในการส่งจำปาตะสตูลสู่ประเทศจีนนั้น เกษตรกรได้ให้ความเห็นว่าพันธุ์จำปาตะที่มีศักยภาพในการส่งออกไปจีน คือ พันธุ์ขวัญสตูล เนื่องจากเป็นพันธุ์ที่เมื่อสุกเนื้อจะไม่เละ ลักษณะเด่นของพันธุ์ขวัญสตูล ผลมีขนาดปานกลาง ผลเป็นรูปทรงกระบอก เมื่อสุกเต็มที่แล้วหนามค่อนข้างเรียบ ร่องหนามเข้มเห็นชัดเจน ยวงใหญ่ เนื้อมีสีเหลืองส้ม (จำปา) เนื้อค่อนข้างหนา รสหวาน มีกลิ่นไม่จัด เปลือกบาง เมล็ดค่อนข้างเล็ก แกนยวงเล็ก ยวงติดกับแกนออกมาเกือบทั้งหมดเมื่อดึงออกมา

โอกาสการส่งออกจำปาดะสตูลสู่ประเทศจีน

พันธุ์	ลักษณะต้น	ลักษณะใบ	ลักษณะผลภายนอก	ลักษณะผลภายใน
ขวัญสตูล				
ทองเกษตร				
วังทอง				

สตูลสีทอง				
ตอกโตน				
น้ำดอกไม้				
พันธุ์พื้นเมือง				

ภาพแสดงลักษณะประจำพันธุ์ของจำปาดะ (ที่มา: อมรรัตน์ ชุมทอง, พงษ์ศักดิ์ มานสุวิวงศ์, ศรัชญ์สุสพล หนูพรหม ,๒๕๖๑)

โอกาสของทุเรียนชายแดนใต้ไปจีน

ชาญณรงค์ เต็มมา

โอกาสทุเรียนยะลา ทุเรียนในสายหมอก สู่แดนมังกร นั้น ทุเรียนในประเทศไทยขึ้นชื่อว่าเป็น 1 ในโลก แต่ผู้ประกอบการน้อยคนที่ได้สัมผัสและเห็นทุเรียนยะลาในพื้นที่จริงๆ ว่าคุณภาพเป็นอย่างไร ทำให้ทุเรียนยะลาเปรียบเสมือนทุเรียนที่หลับใหล การมาดูงานของคณะผู้ส่งออกและทีมเกษตรกรเดินทางลงพื้นที่เยี่ยมชมและฟังบรรยายภารกิจงานของศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา และลงพื้นที่เกษตรกรเยี่ยมชมบริษัท สกายออน อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (ผู้ส่งออกทุเรียนผลสดและทุเรียนแช่แข็ง) และแปลงเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนหมอนทอง ทุเรียนภูเขาหิน ทุเรียนหนามดำ (โอบี) ทุเรียนพื้นบ้านพันธุ์ยาวลิ้นจี่ ในพื้นที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

ปัจจุบันทุเรียนยะลา มีการส่งออกสู่ประเทศจีน โดยผ่านพ่อค้าคนกลางส่งสู่ผู้ประกอบการรายใหญ่ อีกต่อหนึ่งแล้วจึงส่งออกถึงมือผู้บริโภคในประเทศจีน ทำให้ในพื้นที่จังหวัดยะลา เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนยังคงต้องประสบกับปัญหาพ่อค้าคนกลาง เป็นผู้กำหนดราคาทุเรียนทำให้เกษตรกรมีรายได้ที่ต่ำกว่าที่ควร ในปี 2562 บริษัท สกายออน อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด ได้เริ่มดำเนินธุรกิจรับซื้อทุเรียนจากเกษตรกรโดยตรงไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง และทำการส่งออกทุเรียนผลสด ตามมาตรฐาน มกษ.9047-2560 ทำให้ราคาทุเรียนในพื้นที่เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดตั้งแต่ปี 2562

ทุเรียนเบตงถือว่าเป็นทุเรียนที่มีรสชาติไม่เหมือนใคร มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว จากการสัมภาษณ์เกษตรกร(เฮียเต๋อ) ที่ปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองในพื้นที่ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา พบว่าจะใช้เวลาในการเก็บเกี่ยวที่นานกว่าทุเรียนในพื้นที่ภูมิภาคอื่น โดยจะเก็บเกี่ยวอยู่ที่ 120-130 วันหลังดอกบาน และเกษตรกรสันนิษฐานว่าจากการที่วันเวลาในการเก็บเกี่ยวที่มากกว่าทุเรียนที่ปลูกในพื้นที่อื่น ๆ นั้น ทำให้ทุเรียนเบตง หรือทุเรียนในสายหมอนทองมีเวลาในการสะสมอาหารที่มากกว่าทุเรียนในภูมิภาคอื่น ๆ ทำให้มีเนื้อที่ละเอียด และอร่อยแปลกใหม่ไม่เหมือนใคร ส่วนทุเรียนสายพันธุ์ใหม่ เช่นทุเรียนมูซานคิงและทุเรียนหนามดำ(โหวฉี) เป็นทุเรียนสายพันธุ์ใหม่ที่ผู้บริโภคทั้งในพื้นที่และในประเทศจีนนิยมเป็นอย่างมาก ที่สำคัญราคาของทุเรียนทั้งสองชนิดนี้มีราคาที่สูงกว่าทุเรียนพันธุ์หมอนทอง จึงเป็นทุเรียนพันธุ์ทางเลือกใหม่ของเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน

คณะผู้ส่งออก ได้เดินทางได้เข้าดูทุเรียนแช่แข็งของบริษัทสกายออน พบว่ามีคุณภาพในระดับที่ดีมาก ซึ่งถือว่าเป็นจุดแข็งของทุเรียนยะลาในการทำตลาดในประเทศจีน และมองเห็นว่าการขายทุเรียนสายพันธุ์ใหม่สู่ตลาดจีนนั้นยังมีโอกาสมากเพราะคนจีนนิยมทุเรียนที่มีรสชาติเป็นเอกลักษณ์ สิ่งที่สำคัญของทุเรียนยะลาที่ต้องพัฒนาคือคุณภาพเรื่องการจัดการหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน โดยต้องทำการควบคุมเพื่อให้ผลผลิตมีการปนเปื้อนของหนอนเจาะเมล็ดทุเรียนไม่เกินกว่า 10% ของผลผลิต ซึ่งเป็นปริมาณที่ผู้ประกอบการที่ทำการส่งออกไปประเทศจีนกำหนดและรับได้ ทั้งนี้ทางศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา สวพ.8 ได้แนะนำเกษตรกรในการจัดการศัตรูพืช หนอนเจาะเมล็ดทุเรียน โรครากเน่าโคนเน่า ตามวิธีแนะนำของกรมวิชาการเกษตร พร้อมกับการรับรองมาตรฐาน GAP พบว่าได้ผลดี ทำให้เกษตรกรได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดีเพิ่มขึ้น เกิดผลดีต่อเศรษฐกิจของจังหวัดยะลาในภาพรวม

การนำวัสดุเศษเหลือจากการผลิตแป้งสาकुมาใช้เป็น

วัสดุเพาะเห็ดแครง

อภิญญา สุราวุธ

บทความวิจัย

สาकु (*Metroxylon sagus* Rottb.)

เป็นพืชเฉพาะถิ่นในพื้นที่ภาคใต้ พบมากในพื้นที่ จ.นครศรีธรรมราช สตูล กระบี่ ปัตตานี นราธิวาส พัทลุง และตรัง ป่าสาकुมีความหลากหลายทางชีวภาพ บ่งบอกถึงความสมบูรณ์ของระบบนิเวศน์ และวิถีชีวิตของชุมชน สาकुมีการนำมาใช้ประโยชน์ในด้านอาหาร โดยลำต้นสามารถนำมาผลิตเป็นแป้งได้ ซึ่งสาकुหนึ่งต้นสามารถผลิตแป้งได้ 100-500 กก. (สมศักดิ์, 2530) ในกระบวนการผลิตแป้งจากสาकु จะมีวัสดุเศษเหลือเป็นจำนวนมาก มีรายงานวิจัยการนำมาใช้เป็นส่วนประกอบในการผลิตอาหารสัตว์ แต่มีข้อจำกัดเนื่องจากในวัสดุเศษเหลือดังกล่าวมีธาตุอาหารต่ำ และมีเยื่อใยค่อนข้างมากอาจไม่เหมาะกับระบบย่อยอาหารของสัตว์ ด้วยข้อจำกัดดังกล่าวทำให้ปัจจุบันวัสดุเศษเหลือจากการผลิตแป้งสาकुไม่ได้มีการนำไปใช้ประโยชน์แต่อย่างใด

คณะผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาการนำวัสดุเศษเหลือจากการผลิตแป้งสาकुมาใช้เป็นวัสดุเพาะเห็ด ซึ่งเห็ดเป็นผู้ย่อยสลายในระบบนิเวศน์ที่มีความสามารถในการย่อยสลายเยื่อใย และ “เห็ดแครง” เป็นเห็ดที่นิยมในภาคใต้ ที่มีการผลิตโดยนิยมใช้ขี้เลื่อยไม้ยางพาราเป็นวัสดุเพาะ การวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการนำเศษเหลือทางการเกษตรมาสร้างมูลค่าเพิ่มตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน และเพื่อพัฒนาไปสู่การเพาะเห็ดให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วิธีการ

ทำการเพาะเปรียบเทียบผลผลิตเห็ด

แครงในอาหาร 8 สูตร ซึ่งเป็นสูตรอาหารที่มีอัตราส่วนของขี้เลื่อยต่อวัสดุเศษเหลือจากการผลิตแป้งสาकु (กากสาकु) ในอัตราส่วนที่ต่างกัน ดังนี้

สูตรที่ 1 ขี้เลื่อยไม้ยางพารา : ข้าวฟ่าง : รำละเอียด : ปูนขาว อัตราส่วน 100 : 50 : 5 : 1

สูตรที่ 2 ขี้เลื่อยไม้ยางพารา : กากสาकु : ข้าวฟ่าง : รำละเอียด : ปูนขาว อัตราส่วน 80 : 20 : 20 : 10 : 1

สูตรที่ 3 ขี้เลื่อยไม้ยางพารา : กากสาकु : ข้าวฟ่าง : รำละเอียด : ปูนขาว อัตราส่วน 70 : 30 : 20 : 10 : 1

สูตรที่ 4 ขี้เลื่อยไม้ยางพารา : กากสาकु : ข้าวฟ่าง : รำละเอียด : ปูนขาว อัตราส่วน 60 : 40 : 20 : 10 : 1

สูตรที่ 5 ขี้เลื่อยไม้ยางพารา : กากสาकु : ข้าวฟ่าง : รำละเอียด : ปูนขาว อัตราส่วน 50 : 50 : 20 : 10 : 1

สูตรที่ 6 ขี้เลื่อยไม้ยางพารา : กากสาकु : ข้าวฟ่าง : รำละเอียด : ปูนขาว อัตราส่วน 40 : 60 : 20 : 10 : 1

สูตรที่ 7 ขี้เลื่อยไม้ยางพารา : กากสาकु : ข้าวฟ่าง : รำละเอียด : ปูนขาว อัตราส่วน 30 : 70 : 20 : 10 : 1

สูตรที่ 8 ขี้เลื่อยไม้ยางพารา : กากสาकु : ข้าวฟ่าง : รำละเอียด : ปูนขาว อัตราส่วน 20 : 80 : 20 : 10 : 1

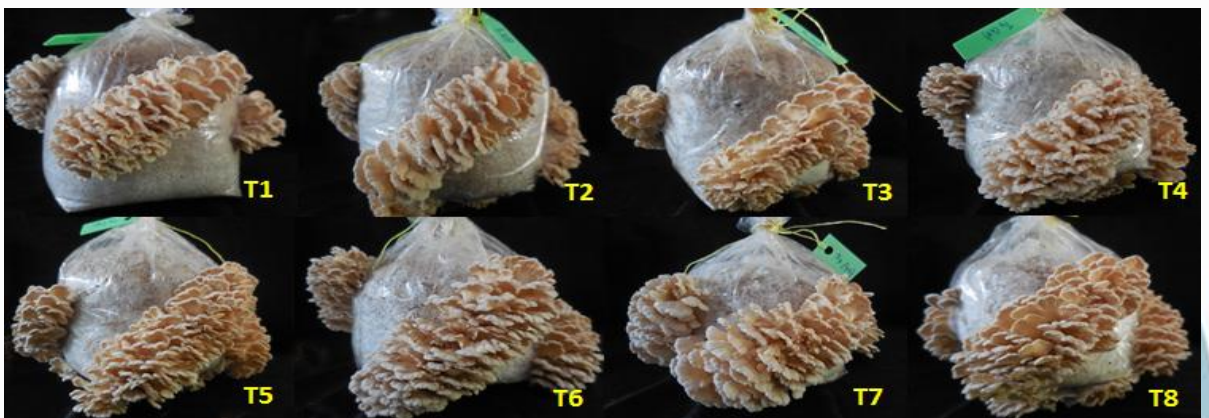
เพาะทดสอบโดยเตรียมก้อนเชื้อซึ่งมีส่วนผสมต่างกัน 8 สูตรบรรจุลงในถุงพลาสติกทนร้อนขนาด 7 x 11 นิ้ว ถุงละ 500 กรัม นำไปนึ่งฆ่าเชื้อในหม้อนึ่งชนิดไม่อัตโนมัติ ความดันเป็นเวลา 3 ชั่วโมง ทิ้งให้เย็น ใส่เชื้อเห็ดแครงที่เตรียมไว้ในเมล็ดข้าวฟ่าง นำไปบ่มที่อุณหภูมิห้อง เมื่อเส้นใยเจริญเต็มถุงนำไปเปิดดอก ควบคุมอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ให้อยู่ระหว่าง 70-80 เปอร์เซ็นต์ ด้วยการให้น้ำแบบพ่นฝอยเปรียบเทียบผลผลิต

จากการเพาะทดสอบพบว่าเส้นใยสามารถเจริญได้ดีบนอาหารสูตรที่ 4 และ 5 ซึ่งมีส่วนผสมระหว่าง ขี้เลื่อยไม้ยางพาราและกากสา쿠ในอัตราส่วน 60 : 40 และ 50 : 50 โดยเส้นใยใช้เวลาในการเจริญเต็มถ่วง 13-15 วัน และพบว่าเมื่อใช้กากสาคุเป็นส่วนผสมในอัตราส่วนที่สูงกว่า 50 เส้นใยเจริญได้ช้าลง ทำให้ระยะเวลาการ บ่มเชื้อเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบผลผลิต พบว่า สูตรอาหารที่ 5 ซึ่งมีส่วนผสมของขี้เลื่อยไม้ยางพารา และกาก สาคุในอัตราส่วน 50 : 50 ให้ผลผลิตสูงสุด คือ 80.85 กรัม/ถุง และมีเปอร์เซ็นต์ผลผลิตเฉลี่ยต่อน้ำหนักแห้ง วัสดุเพาะ (% B.E.) 37.91 (ตารางที่ 1) โดยลักษณะของดอกเห็ดที่เพาะได้บนสูตรอาหารต่างกันมีลักษณะ ใกล้เคียงกัน (รูปที่ 1)

ตารางที่ 1 การเจริญของก้อนเชื้อและปริมาณผลผลิตเห็ดแครงที่เลี้ยงบนอาหารสูตรต่างๆ

สูตรอาหาร	ระยะเวลาในการเจริญเต็มก้อนเชื้อ		ผลผลิต	
	(วัน)	น้ำหนักเห็ดสด (กรัม)	B.E. %	
สูตรที่ 1	15-17	72.16d	33.54	
สูตรที่ 2	14-16	74.23bcd	34.58	
สูตรที่ 3	14-16	76.92abc	35.94	
สูตรที่ 4	13-15	79.38a	37.15	
สูตรที่ 5	13-15	80.85a	37.91	
สูตรที่ 6	14-16	78.77ab	37.06	
สูตรที่ 7	15-18	73.42cd	34.57	
สูตรที่ 8	16-20	70.22d	33.20	
CV (%)		3.9		

หมายเหตุ ตัวเลขที่ตามด้วยตัวอักษรที่เหมือนกันไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยวิธี DMRT

รูปที่ 1 ลักษณะดอกเห็ดแครงที่เลี้ยงบนสูตรอาหาร T1-T8

เมื่อพิจารณาถึงวัตถุดิบที่ใช้เพาะในสูตรอาหารต่างกัน พบว่าในสูตรอาหารที่ 1 ซึ่งเป็นสูตรเปรียบเทียบ เป็นสูตรที่ใช้ข้าวฟ่างเป็นส่วนประกอบในอัตราส่วนที่สูงมาก ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง ในขณะที่สูตรที่ 5 มี ส่วนผสมของขี้เลื่อยไม้ยางพารา : กากสา쿠 : ข้าวฟ่าง : รำละเอียด : ปูนขาว อัตรา 50 : 50 : 20 : 10 : 1 โดยมีการลดอัตราส่วนขี้เลื่อย และเพิ่มกากสาคุในอัตราส่วน 50 : 50 และลดอัตราส่วนของข้าวฟ่างลงจาก 50 เหลือ 20 และเพิ่มรำละเอียด จาก 5 เป็น 10 ทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำกว่า และเป็นสูตรที่ให้ผลตอบแทนต่อการลงทุน สูงสุด (BCR) โดยมีค่า BCR = 2.57 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ต้นทุน และผลตอบแทนการเพาะเห็ดแครงในอาหารสูตรต่างกัน

รายการ	สูตรที่1	สูตรที่2	สูตรที่3	สูตรที่4	สูตรที่5	สูตรที่6	สูตรที่7	สูตรที่8
1. ผลผลิต (กรัม/ถุง)	72.16	74.23	76.92	79.38	80.85	78.77	73.42	70.22
2. รายได้ (บาท/ถุง)	14.43	14.85	15.38	15.88	16.17	15.75	14.68	14.04
3. ต้นทุนทั้งหมด (บาท/ถุง)	7.43	6.35	6.31	6.32	6.28	6.27	6.26	6.24
4. รายได้สุทธิ (บาท/ถุง)	7	8.49	9.07	9.56	8.89	9.48	8.42	7.8
5. BCR	1.94	2.34	2.44	2.51	2.57	2.51	2.35	2.25

หมายเหตุ : คิตรายการผลิตเห็ดแครง 200 บาท/กิโลกรัม

BCR = Benefit Cost Ratio หมายถึงอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน (รายได้ / ต้นทุนผันแปร)

สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

จากการนำวัสดุเศษเหลือจากการผลิตแป้งสาคุมาใช้เป็นวัสดุเพาะเห็ดแครง โดยเปรียบเทียบผลผลิตพบว่า สูตรอาหารที่ 5 ซึ่งมีส่วนผสมของขี้เลื่อยไม้ยางพารา : กากสาคุ : ข้าวฟ่าง : รำละเอียด : ปูนขาว อัตรา 50 : 50 : 20 : 10 : 1 ให้ผลผลิตสูงสุด คือ 80.85 กรัม/ถุง และมีเปอร์เซ็นต์ผลผลิตเฉลี่ยต่อน้ำหนักแห้งวัสดุเพาะ (% B.E.) 37.91 และมีผลตอบแทนต่อการลงทุนสูงสุด อย่างไรก็ตามสูตรอาหารที่ให้ผลผลิตสูงเพียงอย่างเดียวไม่อาจทำให้ การเพาะเห็ดประสบผลสำเร็จได้ เนื่องจากในการเพาะเห็ดจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ ทั้งสายพันธุ์เห็ด อิทธิพลของสภาพแวดล้อม เช่น อุณหภูมิ ความชื้น แสง ปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์ นอกจากนี้การจัดการ โรงเรือนให้ถูกสุขลักษณะก็เป็นปัจจัยสำคัญในการผลิตเห็ดให้ได้ผลผลิตสูงและมีคุณภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กล้าณรงค์ ศรีรอด. 2542. คุณสมบัติและการใช้ประโยชน์ของสาคุ (*Metroxylon spp.*) ในประเทศไทย เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัล ทับลิคชั่น กรุงเทพฯ

อัญชลี เชียงกุล. 2544. การเพาะเห็ดแครงเพื่อการค้า. ใน เอกสารการเพาะเห็ดเศรษฐกิจ. 32-35 น.

Awg-Adeni, D.S., Abd-Aziz, Bujang, K. and Hassan, M.A. 2010. Bioconversion of sago residue into value added products. African Journal of Biotechnology 9(14) : 2016-2021.

Lau, H.L., Wong, S.K., Bong, C.F.J and Rabu, A. 2014. Suitability of Oil Palm Empty Fruit Bunch and Sago Waste for *Auricularia polytricha* Cultivation. Asian Journal of Plant

Sciences 13 (3) : 111-119.

รูปที่ 2 ป่าสาคุในธรรมชาติ

รูปที่ 3 เศษเหลือจากการผลิตแป้งสาคุ

รูปที่ 4 แป้งสาคุ

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

(Good Agricultural Practices) หรือ GAP

“แม้ว่า สถานการณ์ระบาดของไวรัสโควิด-19 อยู่ใน **ในภาวะวิกฤติเพียงใดแต่สินค้าเกษตรไทยจะต้องไปต่อ”** เป็นข้อความที่ปรากฏอยู่ในบทความประชาสัมพันธ์ของกรมวิชาการเกษตร โดยกองพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าพืช ที่เดินทางสู่ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรเข้าสู่ระบบ GAP เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรและผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบการผลิตภายใต้การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices) หรือ GAP มากขึ้น และเร่งพัฒนาเกษตรกรเข้าสู่ระบบคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตร GAP อย่างกว้างขวางมากขึ้น โดยมีเป้าหมายหลักคือ **“เกษตรกรไทยต้องอยู่ได้”**

เกษตรกรจะได้อะไรจากการยื่นขอรับรอง GAP

1. มีความรู้และผลิตพืชอย่างมีระบบ ทำให้ลดต้นทุนการผลิต และป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกวิธี
2. ได้ผลผลิตมีคุณภาพ ปลอดภัยจากการปนเปื้อนสารเคมี เชื้อโรค และศัตรูพืช เป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ ทั้งนี้ เพราะ GAP เป็นระบบที่ป้องกันหรือลดความเสี่ยงของอันตรายที่เกิดขึ้นในสินค้าเกษตรและอาหาร
3. ส่งออกสินค้าไปจำหน่ายยังต่างประเทศได้ โดยเฉพาะผู้ประกอบการที่ส่งออกไปยังประเทศจีน เพราะประเทศจีนมีเงื่อนไขว่า ผลไม้ที่จะส่งออกต้องมาจากแปลงที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐาน GAP

สถานการณ์การยื่นขอรับรอง GAP และการใช้วัตถุดิบรายทางการเกษตรในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง

ปัจจุบันมีแปลงผลิตพืชของเกษตรกรในเขตพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างที่ได้รับการรับรอง GAP จำนวน 9,705 แปลง (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2563) โดยเกษตรกรได้ยื่นขอการรับรองกับสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 และหน่วยงานเครือข่าย (ศวพ.จังหวัด) ซึ่งจากการสำรวจข้อมูลย้อนหลังช่วงระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา (ปี 2561-2563) มีเกษตรกรรายใหม่ยื่นขอรับรอง GAP พืช กับ สวพ.8 และเครือข่าย รวมทั้งสิ้น 6,777 แปลง และมีเกษตรกรยื่นขอต่ออายุใบรับรอง ทั้งสิ้น 4,826 แปลง นอกจากนี้ยังพบว่าเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้วัตถุดิบทางการเกษตรมากขึ้น ซึ่งสังเกตได้จากข้อมูล การตรวจพบสารพิษตกค้างเกินค่ามาตรฐาน (Maximum Residue Limits; MRL) ในผลผลิต ช่วงปี 2561 - 2563 ลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยพบสารพิษตกค้างเกินค่า MRL ร้อยละ 8.49, 6.93 และ 2.78 ตามลำดับ

การถ่ายโอนภารกิจด้านการตรวจสอบ และรับรอง GAP

จากมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2553 เห็นชอบ เรื่องมาตรการทบทวนบทบาทภารกิจของส่วนงานราชการ ตามมาตรา 33 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 ให้มีการดำเนินการถ่ายโอนภารกิจด้านการตรวจสอบและรับรองคุณภาพมาตรฐานของส่วนราชการต่างๆ ให้ภาคเอกชนหรือภาคส่วนอื่นรับไปดำเนินการแทนสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ จึงได้เปิดให้การรับรองระบบงานทั้งหน่วยตรวจ (Inspection body; IB) และหน่วยรับรอง (Certification body; CB) แก่ภาคเอกชน เพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจด้านการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งกรมวิชาการเกษตรได้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจด้านการตรวจสอบและรับรอง GAP ให้กับหน่วยงานภาคเอกชนแล้ว ปัจจุบันเกษตรกรสามารถยื่นขอรับรอง GAP กับกรมวิชาการเกษตรหรือหน่วยรับรองมาตรฐานการผลิตพืชของเอกชนก็ได้ แล้วแต่ความสมัครใจ

โดยปัจจุบันมีหน่วยรับรองมาตรฐานการผลิตพืช (CB) ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตร จำนวน 4 หน่วยงาน ได้แก่

1. หน่วยรับรองมาตรฐานการผลิตพืช ทะเบียนเลขที่ PSCD_CB_01

สถาบันรับรองระบบการผลิตผลิตภัณฑ์การเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

2. หน่วยรับรองมาตรฐานการผลิตพืช ทะเบียนเลขที่ PSCD_CB_02 บริษัท ทูฟ นอร์ด (ประเทศไทย) จำกัด

3. หน่วยรับรองมาตรฐานการผลิตพืช ทะเบียนเลขที่ PSCD_CB_03 บริษัท เอ-วัน ฟิวเจอร์ จำกัด

4. หน่วยรับรองมาตรฐานการผลิตพืช ทะเบียนเลขที่ PSCD_CB_04 บริษัท ห้องปฏิบัติการกลาง (ประเทศไทย) จำกัด

แต่ทั้งนี้ การถ่ายโอนภารกิจการตรวจรับรอง GAP จะต้องเสร็จสิ้นสมบูรณ์ โดยกรมวิชาการเกษตรได้จัดทำแผนการถ่ายโอนภารกิจตามช่วงเวลา ดังนี้

- ปีงบประมาณ 2564 ➡ ประชาสัมพันธ์ เรื่องการถ่ายโอนภารกิจ
- ปีงบประมาณ 2565 ➡ งดรับสมัครการยื่นขอรับรองพื้นที่ 50 ไร่ ขึ้นไป
- ปีงบประมาณ 2566 ➡ งดรับสมัครการยื่นขอรับรองพื้นที่ 20 ไร่ ขึ้นไป
- ปีงบประมาณ 2567 ➡ งดรับสมัครการยื่นขอรับรองพื้นที่ 10 ไร่ ขึ้นไป
- ปีงบประมาณ 2568 ➡ งดรับสมัครการยื่นขอรับรองพื้นที่ 5 ไร่ ขึ้นไป
- ปีงบประมาณ 2569 ➡ งดรับสมัครการยื่นขอรับรอง

ยกเว้นกรณี

1. โครงการที่เป็นความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ เช่น โครงการเกษตรแปลงใหญ่ โครงการความร่วมมือ (MOU) ระหว่างกรมวิชาการเกษตรและกรมส่งเสริมการเกษตร การตรวจรับรองแบบกลุ่มของสหกรณ์การเกษตร
2. หน่วยงานภาครัฐที่มีหนังสือขอความอนุเคราะห์มายังกรมวิชาการเกษตร
3. การตรวจติดตามแปลงที่ยังไม่หมดอายุการรับรอง

ทั้งนี้เมื่อการถ่ายโอนภารกิจการตรวจรับรอง GAP ให้กับหน่วยงานเอกชนเสร็จสมบูรณ์แล้ว กรมวิชาการเกษตรจะทำหน้าที่เป็นผู้กำกับ ดูแลหน่วยรับรองมาตรฐานการผลิตพืช (Certification Body: CB) ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้หน่วยงานดังกล่าว สามารถตรวจรับรองได้อย่างมีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับกรมวิชาการเกษตร

เตือนภัยเกษตรกร

มะพร้าว

ปัญหาควรรระวัง :

หนอนหัวดำมะพร้าว

ลักษณะอาการ :

ตัวหนอนเข้าทำลายใบมะพร้าวโดยทะกินผิวใบบริเวณใต้ทางใบ จากนั้นจะถักใยนำมูลที่ถ่ายออกมาผสมกับเส้นใยที่สร้างขึ้นนำมาสร้างเป็นอุโมงค์คลุมลำตัวยาวตามทางใบบริเวณใต้ทางใบ ตัวหนอนอาศัยอยู่ในอุโมงค์ที่สร้างขึ้นและทะกินผิวใบ โดยทั่วไปหนอนหัวดำมะพร้าวชอบทำลายใบแก่ หากทำลายรุนแรงจะพบว่าการทำลายก้านทางใบ จั่น และผลมะพร้าว ต้นมะพร้าวที่ถูกทำลายทางใบหลายทางพบว่าหนอนจะถักใยดึงใยมะพร้าวมาเรียงติดกันเป็นแพ เมื่อหนอนโตเต็มที่จะถักใยหุ้มลำตัวอีกครั้ง และเข้าสู่ดักแด้ภายในอุโมงค์ โดยดักแด้มีสีน้ำตาลเข้ม และดักแด้เพศผู้มีขนาดเล็กกว่าเพศเมียเล็กน้อย ฝัเสื้อหนอนหัวดำมะพร้าวที่ผสมพันธุ์แล้วจะวางไข่บนเส้นใยที่สร้างเป็นอุโมงค์หรือซากใบที่ถูกทำลาย ตัวหนอนเมื่อฟักออกจากไข่ จะอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม 1-2 วัน ก่อนย้ายไปกินใบมะพร้าว จึงมักพบหนอนหัวดำมะพร้าวหลายขนาด กัดกินอยู่ในใบมะพร้าวใบเดียวกัน หากการทำลายรุนแรงอาจทำให้ต้นมะพร้าวตายได้

แนวทางป้องกันแก้ไข :

- 1. วิถีเขตกรรมและวิถีกล :** ตัดใบที่มีหนอนหัวดำมะพร้าวไปเผาทำลายทันที และไม่ควรเคลื่อนย้ายต้นพันธุ์มะพร้าวมาจากแหล่งที่มีการระบาด
- 2. การใช้ชีววิธี :** การใช้แตนเบียนที่เฉพาะเจาะจงกับหนอนหัวดำมะพร้าว เช่น แตนเบียนโกนีโอซัส นิแฟนติดิส (*Goniozus nephantidis*) โดยปล่อยช่วงเวลาเย็นหรือพลบค่ำ อัตรา 200 ตัวต่อไร่ต่อครั้ง ให้กระจายทั่วแปลงโดยทำเดือนละ 1 ครั้ง ถ้าปล่อยแตนเบียนได้มากจะทำให้เห็นผลในการควบคุมเร็วขึ้น
- 3. การใช้สารเคมี :**
 - 3.1 ใช้สารอีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% อีซี เข้มข้น** โดยไม่ต้องผสมน้ำฉีดเข้าที่ลำต้นมะพร้าว อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อต้น โดยใช้ส่วนเจาะรูให้เอียงลงประมาณ 45 องศา จำนวน 2 รูให้ตรงข้ามกัน เจาะรูลึก 10-15 เซนติเมตร ขึ้นอยู่กับขนาดของดอกสว่าน ตำแหน่งของรูอยู่สูงจากพื้นประมาณ 1 เมตร จากนั้นฉีดสารฆ่าแมลงลงไปรูละ 15 มิลลิลิตร ปิดรูด้วยดินน้ำมัน วิธีนี้จะป้องกันหนอนหัวดำมะพร้าวได้มากกว่า 3 เดือน (วิธีนี้สามารถป้องกันกำจัดศัตรูชนิดอื่นได้ด้วย เช่น ตัวงแรมมะพร้าว ตัวงวงมะพร้าว แมลงค้ำหนามมะพร้าว เป็นต้น)***แนะนำมะพร้าวที่มีความสูงมากกว่า 12 เมตรขึ้นไปเท่านั้น
 - 3.2 กรณีมะพร้าวต้นเล็กที่มีความสูงน้อยกว่า 12 เมตร** รวมทั้งมะพร้าวน้ำหอม มะพร้าวกะทิ และมะพร้าวที่ใช้ทำน้ำตาล ในพื้นที่ที่มีการระบาดรุนแรง และไม่มีการปล่อยแตนเบียน ให้พ่นทรงพุ่มด้วยสารฟลูเบนไดอะไมด์ 20 % ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 5 กรัม หรือสาร คลอแรนทรานิลิโพรล 5.17 % เอสซี อัตรา 20 มิลลิลิตร หรือสารลูเฟนนูรอน 5% อีซี อัตรา 20 มิลลิลิตร (สารนี้มีพิษสูงต่อกุ้ง ไม่ควรใช้บริเวณที่มีการเลี้ยงกุ้ง) โดยเลือกสารชนิดใดชนิดหนึ่ง ตามอัตราที่กำหนดผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วทรงพุ่มและบริเวณใต้ใบ 1-2 ครั้ง ควรใช้เครื่องยนต์พ่นสารที่สามารถควบคุมแรงดันได้ และมีแรงดันไม่น้อยกว่า 30 บาร์ และในกรณีที่มีการปล่อยแตนเบียนให้พ่นสารเคมีก่อนประมาณ 2 สัปดาห์ แล้วค่อยทำการปล่อยแตนเบียน กรณีที่มีการเคลื่อนย้ายต้นพันธุ์เพื่อป้องกันการกระจายของหนอนหัวดำมะพร้าว สามารถใช้วิธีการนี้ได้เช่นเดียวกัน

พริก

ปัญหาการระวัง :

โรคเน่าเปียกหรือโรคราขนแมว
(เชื้อรา *Choanephora cucurbitorum*)

ลักษณะอาการ :

โรคนี้อพบได้ในทุกระยะการเจริญเติบโตของพริก มักพบที่ยอดอ่อนและกิ่งอ่อนแสดงอาการมีแผลชำฉ่ำน้ำ แล้วขยายลุกลามอย่างรวดเร็วลงตามกิ่ง ทำให้กิ่งแห้งหักพับ หากอาการรุนแรง ใบและดอกจะร่วงจนเหลือแต่ก้าน และพริกจะไม่แตกยอดใหม่ ส่วนที่ผลอ่อนจะเกิดอาการช้ำน้ำ เน่า และหลุดร่วงได้ง่าย ถ้าอากาศมีความชื้นสูงมากๆ จะเห็นส่วนขยายพันธุ์ของเชื้อรามีลักษณะเป็นก้านใส ชูตั้งฉากขึ้นมาจากส่วนของพืชที่เป็นโรค มองเห็นคล้ายขนแมว ที่ส่วนปลายของก้านใสเห็นเป็นตุ่มสีดำภายในบรรจุสปอร์ ซึ่งสปอร์สามารถปลิวไปสู่ต้นอื่นก่อให้เกิดการระบาดอย่างรุนแรงมากยิ่งขึ้น ***สปอร์ของเชื้อราแพร่ระบาดได้ดีโดยน้ำ ลม ฝน น้ำค้าง แมลง หรือติดไปกับสิ่งที่เข้าไปสัมผัส

แนวทางป้องกันแก้ไข :

1. จัดระยะปลูกพริกไม่แน่นเกินไป และกำจัดวัชพืชในแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เพื่อลดความชื้น
2. ตรวจสอบแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะช่วงที่อากาศมีความชื้นสูง และร้อนอบอ้าว เมื่อพบพริกเริ่มมีอาการยอดช้ำ หรือที่ยอดมีเชื้อราเกิดขึ้น รีบตัดส่วนที่แสดงอาการโรค ใส่ถุงหรือภาชนะปิด เพื่อป้องกันไม่ให้เชื้อราแพร่กระจายทั่ว แปลง นำไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก แล้วพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช ไทโคลแรม 75% ดับเบิ้ลยูพี 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือไตรโพรวิน 19% อีซี อัตรา 20-30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไอโพรไดโอน 50% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 5 วัน
3. แปลงที่พบโรค ควรหลีกเลี่ยงการให้น้ำแบบพ่นฝอย

กลุ่มวิชาการ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8

เป็นกลุ่มงานที่อยู่ภายในที่ตั้งของสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 จังหวัดสงขลา

บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

1. มีหน้าที่ศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาพืช และระบบการปลูกพืชที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ที่รับผิดชอบ

2. ให้คำปรึกษา ประสานงาน และร่วมดำเนินงานวิจัยกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

อัตรากำลัง

- ข้าราชการ จำนวน 6 อัตรา
- พนักงานราชการ จำนวน 10 อัตรา
- จ้างเหมา จำนวน 7 อัตรา

งานที่ดำเนินการในปีงบประมาณ 2564

1. งานวิจัย

กลุ่มวิชาการมีงานวิจัยต่อเนื่องซึ่งจะสิ้นสุดในปีงบประมาณ 2564 จำนวน 6 เรื่อง

1.1 วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการจัดการทรงพุ่มชะมวงผักพื้นบ้านทางเลือก

1.2 การทดสอบเทคโนโลยีการจัดการธาตุอาหารที่เหมาะสมสำหรับข้าวโพดหวานพันธุ์สงขลา 84-1 ในพื้นที่จังหวัดสตูล

1.3 การทดสอบเทคโนโลยีการจัดการธาตุอาหารที่เหมาะสมสำหรับปาล์มน้ำมันในพื้นที่จังหวัดพัทลุง

1.4 การทดสอบเทคโนโลยีการจัดการธาตุอาหารที่เหมาะสมสำหรับปาล์มน้ำมันในพื้นที่จังหวัดสงขลา

1.5 การทดสอบเทคโนโลยีการจัดการธาตุอาหารที่เหมาะสมสำหรับปาล์มน้ำมันในพื้นที่จังหวัดสตูล

1.6 การถ่ายทอดเทคโนโลยีและขยายผลการนำวัสดุเศษเหลือจากการผลิตแป้งสาคูมาใช้เป็นวัสดุเพาะเห็ดสู่เกษตรกร

นอกจากนี้ยังรับผิดชอบดูแลแผนงานวิจัยพัฒนา และทดสอบเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชที่เหมาะสมกับสภาพภูมิสังคม และเพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนเกษตรกร และแผนย่อยวิจัยและพัฒนาระบบการผลิตพืชชุมชนน้ำเพื่อการใช้ประโยชน์ด้านเกษตรและอุตสาหกรรม

ในส่วนของงานวิจัยใหม่ ดูแลแผนงานย่อยการทดลองขยายการผลิตแปลงใหญ่และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชที่เหมาะสมกับสภาพภูมิสังคมของเกษตรกรเพื่อนำไปสู่ความเข้มแข็งของสังคมเกษตร โครงการทดลองขยายการผลิตแปลงใหญ่และการพัฒนาแพลตฟอร์มนวัตกรรมการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชที่เหมาะสมกับภูมิสังคม และโครงการประเมินผลการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชที่เหมาะสมกับภูมิสังคม

2. โครงการตำบลมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ใน จังหวัดชายแดนภาคใต้

เป็นโครงการตามนโยบายของรัฐ ที่มุ่งเน้นที่แก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และสังคมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา (อำเภอนาทวี จะนะ สะบ้าย้อย และเทพา) โดยกรมวิชาการเกษตร มอบหมายให้สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรพร้อมหน่วยงานเครือข่าย ดำเนินงานโครงการฯ โดยอาศัยการบูรณาการของหน่วยงานในพื้นที่ และการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยสนับสนุนให้เกษตรกรได้เข้าถึงองค์ความรู้ด้านการผลิตพืชของกรมวิชาการเกษตร อันจะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชในพื้นที่ ซึ่งจะเป็นแนวทางที่จะเพิ่มรายได้ สร้างความมั่นคง ยั่งยืน และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นให้แก่เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

สถานที่ติดต่อ

กลุ่มวิชาการ

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8

ตำบลคอกหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

3. โครงการพิเศษ : โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริฯ อำเภอคลองหอยโข่ง

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริฯ อำเภอคลองหอยโข่ง เป็นโครงการที่มีหน่วยงานเข้าไปร่วมดำเนินการหลายหน่วยงาน กรมวิชาการเกษตรเป็นหน่วยงานสนับสนุน โดยกลุ่มวิชาการ สวพ.8 ได้เข้าไปร่วมดำเนินการใน 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมด้านการผลิตเห็ด และกิจกรรมด้านพืชไร่

บรรณาธิการ

ธัชชาจันทร์ สະรุโณ
สวพ.8 สงขลา

ประสานงาน คกแก้ว

หฤษณ์ คองแก้ว
ศวพ.สงขลา

ศิวทัต พันธุ์มณี
สวพ.8 สงขลา

อินทรวัชร พันธุ์โชค
สวพ.8 สงขลา

ศิลปกรรมรูปเล่ม

อธิพงษ์ สุการ
ศวพ.พัทลุง

ชานนท์ เจ็นเนค
ศวพ.สตูล

เรียบเรียง

สาวิตร์ เขมวงค์
สวพ.8 สงขลา

อาอ๊ะ๊ะ ละใบจี้
ศวพ.สตูล

เขมมิการ์ โขมพัตร
สวพ.8 สงขลา

ปฐุม คองแก้ว
สวพ.8 สงขลา

คณะที่ปรึกษา

- จิระ สุวรรณประเสริฐ ผอ.สวพ.8
- พิทักษ์ พรหมเทพ ผอ.ศวพ.นราธิวาส
- โนรี อัสมะแอ ผอ.ศวพ.ปัตตานี
- บุญนิตา มังคมนตรี ผอ.ศวพ.สงขลา
- เฟื่อง กุ่มซึ้ง ผอ.ศวพ.รือเสาะ
- นันทิการ์ เสนอแก้ว ผอ.ศวพ.พัทลุง
- ไพศอล หะยีสภาละ ผอ.ศวพ.ยะลา
- ชนินทร์ ศิริขันธ์ยกุล ผอ.ศวพ.สตูล
- สุคนธ์ วงศ์ชนะ ผอ.ศวพ.ตรัง
- จิตรา อินกตุ ผอ.กลุ่มประสานและบริหารนโยบาย
- ศิริกุล โกกัษา ผอ.กลุ่มถ่ายทอดเทคโนโลยี
- อภิญา สุราวุธ ผอ.กลุ่มวิชาการ
- วิจิตร เพชรเล็ก ผอ.กลุ่มจัดการพื้นที่
- สรัญญา ช่วงพิมพ์ ผอ.กลุ่มพัฒนาการตรวจสอบพืช
และปัจจัยการผลิต
- เป็ญทิพย์ ณ พัทลุง รักษาการในตำแหน่ง
ผอ.กลุ่มควบคุมตามพระราชบัญญัติ

คณะทำงานประชาสัมพันธ์

- พัชรีย์ ฮกอิน
- รัตนา บัวแก้ว
- สุรพงษ์ ศรีเพ็ญ
- ณัฐฐา อสงแก้ว
- สายใหม่ นพรัตน์
- ปิยนฎา หงส์อาจ
- สุธาสินี อสงมณี
- ชญาพร เทพดนตรี
- เยาวลักษณ์ อสงแก้ว
- วรรณวิสาข์ ประวรรณ

ใต้ถุน

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 สงขลา
กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

